

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З СІМ'ЄЮ ВИХОВАНЦЯ

У сучасних умовах ефективного функціонування закладів дошкільної освіти (ЗДО) неможливе без взаємодії з сім'ями вихованців [1]. У зв'язку з цим науковий інтерес викликають дослідження професійної підготовки майбутніх вихователів до співпраці із сім'єю (С. Івах, Н. Манжелій, М. Машовець, О. Шадюк), тенденцій процесу формування готовності (когнітивна, комунікативна, поведінково-діяльнісна, ціннісно-смилова) майбутніх вихователів до роботи із сім'єю (О. Авраменко), суперечностей, що виникають на сучасному етапі підготовки майбутніх вихователів до роботи із сім'єю та шляхів їх подолання (Т. Довженко) [2, с. 56]. Сучасні швидкі зміни в освітній галузі потребують постійного дослідження, якісного оновлення, розроблення та впровадження нових технологій щодо професійної підготовки здобувачів.

Дані низки досліджень [1] засвідчують, що в процесі співпраці педагогічних працівників закладу дошкільної освіти із сім'ями вихованців наявні недоліки: відсутність узгодженості, недостатня інтенсивність контактів, труднощі в організації спілкування, формальний характер у плануванні та організації роботи. Для вихователів характерне невміння відбирати актуальний і цікавий зміст для спілкування батьків, організовувати його творчо, з використанням сучасних мережевих сервісів (електронних ресурсів, електронної пошти, веблогів, вебфорумів, онлайн-семінарів тощо) [3, с. 664]. Здійснення повноцінної взаємодії можливе за умови готовності вихователів до співпраці з батьками вихованців, визначенні значущих для педагогів і батьків завдань і цілей взаємодії [4, с. 264].

На кафедрі психології та педагогіки університету розроблено систему підготовки майбутніх вихователів до роботи з сім'єю вихованця, що включає низку педагогічних дисциплін, різні види практик, здійснення науково-дослідницької роботи. Майбутніх педагогів у процесі вивчення навчальної дисципліни «Співпраця закладу дошкільної освіти з родинами» вчать здійснювати взаємодію з батьками дітей дошкільного віку, що включає знання нормативно-правових актів у сфері захисту прав дитини, основ педагогіки та актуальних завдань сімейного виховання, сучасних технологій взаємодії з сім'єю, розроблення соціально значущих проєктів;

добирати методи та форми взаємодії закладу освіти із сім'єю у типових і мінливих умовах; залучати батьків до спільної діяльності з розв'язання педагогічних завдань, володіти технологіями роботи з сім'ями, що перебувають у соціально-небезпечному становищі тощо.

Майбутні вихователі повинні вміти вивчати інтереси родин різного типу; застосовувати методи діагностики; здійснювати добір найефективніших форм, методів і засобів взаємодії з сім'ями вихованців; організовувати предметно-розвивальне середовище закладу дошкільної освіти; створювати дидактичні й методичні розробки для надання підтримки й допомоги батькам у вихованні дітей дошкільного віку; готувати батьків до подолання проблем, що можуть виникнути у сім'ях дошкільника; створювати дидактичні та методичні розробки для підтримки та допомоги батькам у вихованні дітей дошкільного віку.

Під час проходження методичної та переддипломної практик студенти в практичній діяльності опановують уміння: надати допомогу батькам щодо розвитку особистості дитини, її соціальної активності, у процесі адаптації та соціалізації дитини у ЗДО. У практичній діяльності майбутні педагогічні працівники розробляють сценарії виховних і розважальних заходів для батьків і дітей, готують матеріал для батьків і педагогів. Викладачі допомагають студентам розробляти та реалізовувати спільні проекти з роботи з сім'ями дошкільнят, керують курсовими дослідженнями, спрямованими на вивчення взаємодії з сім'ями учнів, визначенні оптимальних форм залучення батьків до спільної діяльності з розв'язання завдань виховання й навчання дітей дошкільного віку, використанню сучасних мережевих сервісів і т. ін.

Проведена робота позитивно позначається на готовності фахівців дошкільної освіти до професійної взаємодії з дітьми та їхніми батьками. Водночас багато аспектів цієї готовності до професійної діяльності потребують подальшого розроблення та пильної уваги вчених.

Література

1. Балицька І.М. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії вихователя дошкільного закладу з батьками вихованців. URL: <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v4/i16/4.pdf>.

2. Кривошея Н. Особливості професійної підготовки майбутніх вихователів до співпраці з родиною вихованців (на основі теоретичного аналізу праць сучасних науковців). *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2024. №21. С. 54-64.

3. Марчук О., Мельничук Л., Шкабаріна М., Пилипчук В. Підготовка майбутніх вихователів до співпраці з батьками в умовах воєнного стану. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 8(14). С. 659-669.

4. Шадюк О. Підготовка майбутніх вихователів до співпраці з родинами вихованців. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. № 9 (103). С. 260-269.